

pidop

Demokratik Aidiyet ve Katılımı Etkileyen Süreçler

PIDOP GAZETE

Eylül 2010-Sayı 2

<http://www.fahs.surrey.ac.uk/pidop/>

Proje Koordinatörü: Prof. Martyn Barrett, Surrey Üniversitesi, UK
Proje Yöneticisi: Dr. David Garbin, Surrey Üniversitesi, UK

Bu sayıda...

- ❖ PIDOP Projesi hakkında
- ❖ 2011 'de yapılacak İtalya/Bologna'daki PIDOP Konferansı için çağrı
- ❖ PIDOP'un 2010 CRONEM Konferansı'na katılımı
- ❖ Çek Cumhuriyeti/Brno'dan Msaryk Üniversitesi'ne bakış
- ❖ Brno(Çek Cumhuriyeti) ekibi tarafından PIDOP 6 numaralı çalışma paketine yönelik olarak yapılan çalışmaya bakış
- ❖ Geçmiş ve gelecek PIDOP etkinlikleri
- ❖ Daha fazla bilgi

Sosyal ve Siyasal Katılım

PIDOP Projesi Hakkında

PIDOP, 7. Çerçeve Programı altında, Avrupa Komisyonu'nun desteklediği çok uluslu bir araştırma projesidir. Proje, Belçika, Çek Cumhuriyeti, Almanya, İtalya, Portekiz, İsveç, Türkiye ve Birleşik Krallık olmak üzere sekiz Avrupa ülkesinde sivil ve siyasal katılımı etlileyen süreçleri inceler.

Proje, Psikoloji, Politika, Sosyoloji, Antroloji, Sosyal Politika ve Eğitim disiplinlerinden yararlanır.

Sivil ve siyasal katılıma olanak saglayan ya da engel olan makro düzeyde bağlamsal etkenleri (örn: tarihi, siyasal, seçimle ilgili, ekonomik ve politik etkenler), yakınsal sosyal etkenleri (örn: aile, eğitim ve medya etkenleri) ve psikolojik etkenleri (örn: güdüsel, bilissel, davranıssal ve kişilik etkenleri) inceler.

Projenin ayırteıcı odacı, birey olarak vatandaşın psikolojisi ve makro düzeyde bağlamsal etkenlerin ve yakınsal sosyal etkenlerin vatandaşların sivil ve siyasal katılımı üzerindeki etkilerini kullandığı psikolojik süreçlerdir.

Kadınlar, gençler, azınlıklar ve göçmenler siyasal katılımdan uzak durma açıısından risk grubunda bulunurlar.

Araştırma sivil ve siyasal katılım arasındaki örtüsme kadar farklılıkları da ele alarak, hem doğrudan hem de temsili katılımı araştırır

2011'de İtalya/Bologna'da yapılacak PIDOP Konferansı için çağrı

Birçok ülkede geleneksel politik katılım şekilleri; son yıllardaki politik duyarsızlık, resmi demokratik süreçlerle olan ilişkinin güçsüz olması, bu süreçlere ilişkin güvensizlik ve politik kurumlara duyulan inançsızlık etkenleriyle gerilemiştir. Olusan bu zarar devletin mesrulukuna dair algıyı da tehdit etmektedir.

Aktif vatandaşlığı anlamak ve desteklemek için bireylerin birer vatandaş olarak kendilerine hangi rolleri biçtiklerini, topluma olan aidiyet ve iyelik duygusunu nasıl geliştirdiklerini, ve bu rol ve duyguları kişisel olarak nasıl deneyimlediklerini incelemek gereklidir. Bunun yanında çeşitli farklı grupları, özel olarak da toplum içinde yaşları, cinsiyetleri ya da etnik kökenleri dolayısıyla politik katılım açısından risk grubu içinde bulunan grupları göz önüne almak önemlidir. Bu, özellikle katılımın, demokratik iyelinin, çeşitliliğin ve çokluğun anahtar kelimeler olduğu bir demokrasinin şekillendirilmesi için geliştirilecek etkin bir politika ve uygulama önerileri için gereklidir. Ek olarak, farklı gruplar arasındaki politik katılıma dönük analiz vatandaşlık konseptini genişletmeye yardımcı olacaktır.

Bu aynı zamanda demokrasideki eksiklerin hakkında yapılagelen akademik ve politik tartışmalara önemli bir katkı sağlayacaktır.

Bu bağlamda bağlantılı olan herhangi bir alan ya da disiplinden araştırmacı, politika düzenleyen ve uygulamacı kişiler ictenlikle kabul edilmektedir.

Sunular için özetler 15 Aralık tarihine kadar Bruna Zani'ye bruna.zani@unibo.it gönderilecektir.

Dahil Olan
Vatandaşlar?
Gençler, Kadınlar,
Göçmenler ve
Azınlıklar Arasındaki
Politik ve Sivil Katılım

*PIDOP Ortaklığı ve
Bologna Üniversitesi'nin
İsbirliğinde düzenlenen
uluslararası
disiplinlerarası konferans
11-12 Mayıs 2011*

<http://www.pidop.unibo.it>

300 kelimeyi aşmayan özetler konferansın bilim kurulu tarafından gözden geçirilecektir. Kabul edilen sunuların sahiplerine 30 Ocak 2011'de haber verilecektir.

Organizasyon Kurulu: PIDOP Bologna Üniversitesi ekibi: [Bruna Zani](#), [Elvira Cicognani](#), [Cinzia Albanesi](#), [Paola Villano](#), Davide Mazzoni, Alberto Bertocchi

Bilimsel Kurul: PIDOP takım liderleri ve WP koordinatörleri: Erik Amnå (Örebro, Sweden); Martyn Barrett (Surrey, UK); Michel Born (Liège, Belgium); Rachel Brooks (Surrey, UK); Tereza Capelos (Surrey, UK); Yvonne Galligan (Belfast, UK); Roberta Guerrina (Surrey, UK); Evanthia Lyons (Belfast, UK); Petr Macek (Brno, Czech Republic); Isabel Menezes (Porto, Portugal); Peter Noack (Jena, Germany); Tulin Sener (Ankara, Turkey); Bruna Zani (Bologna, Italy).

PIDOP'un 2010 CRONEM Konferansı'na katılımı

PIDOP projesi, 29-30 Haziran 2010 tarihinde İngiltere'deki Surrey Üniversitesi'nde gerçekleşen "Göçmenler, Azınlıklar ve Genel Nüfus Arasındaki Sivil, Politik ve Kültürel Katılım: Disiplinlerarası Bakış Açıları" Milliyetçilik, Etnisite ve Çokkültürlülük Araştırmaları Merkezi 6. Geleneksel Konferansı'nda geniş ölçüde sunulmuştur.

Konferans, çoğunluğu sosyal bilimlerden gelmek ve toplamda 23 farklı ülkeden 196 katılımcı tarafından izlenmiştir. Aynı zamanda Demos ve Runnymede Trust'ın danışmanlar kurulundan temsilciler yer almıştır.

PIDOP projesi dikkate değer bir ilgiyle karşılanmış ve PIDOP üyeleri tarafından projenin yaygınlaşması adına başarılı bulunmuştur. PIDOP katılımcıları iki açılış konuşması, dört sempozyum dahilinde on iki bireysel sunu ve bir bireysel sunuda yer almışlardır. Bunlarından yanında konferans sırasında dört poster bildiri de sunulmuştur.

Acılış Konuşmaları

Yvonne Galligan (Belfast Queen's University,): Cinsiyet demokrasisi: 20. yy. mirası

Constance Flanagan (Penn State University), PIDOP Uluslararası Danışma Kurulu Üyesi: Ergenlerin politik gelişimi: bir fenomeni anlamak.

PIDOP Sempozyum 1: Politik katılım: çok boyutlu bir bakış açısı

Oturum başkanı: Victoria Montgomery, Queen's University, Belfast *Konusmacılar:* Cillian McBride, Queen's University, Belfast; John Garry, Queen's University, Belfast; Katerina Vrablikova, Masaryk University; Victoria Montgomery, Queen's University, Belfast

PIDOP Sempozyum 2: Avrupa'da eğitim, öğrenme ve gençlik politikası

Oturum başkanı: Rachel Brooks, University of Surrey *Konusmacılar:* Christiano Bee, Rachel Brooks ve Roberta Guerrina, University of Surrey; Rob Mark, Queen's University, Belfast

PIDOP Sempozyum 3: Göçmenler ve Azınlıklar

Oturum başkanı Cristiano Bee, University of Surrey *Konusmacılar:* Paola Villano, University of Bologna, Cristiano Bee, University of Surrey; Norberto Ribeiro, Maria F. de Jesus, Carla Malafaia, Marta Sousa, Sofia M. Silva ve Helena C. Araujo, University of Porto.

PIDOP Sempozyum 4: Avrupalı gençlerin sivil ve politik katılıma ilişkin bakış açıları

Oturum Başkanı: Evanthia Lyons, Queen's University, Belfast ve Isabel Menezes, University of Porto; *Konusmacılar:* Figen Çok, Tulin Sener, Sümerjan Bozkurt ve Aysenur Ataman, Ankara University; Elvira Cicognani, Bruna Zani & Cinzia Albanesi, University of Bologna; Dimitra Pachi, David Garbin & Martyn Barrett, University of Surrey; Petr Macek, Zuzana Petrovicova ve Jan Serek, Masaryk University; Norberto Ribeiro, Carla Malafaia, Maria F. de Jesus, Tiago Neves, Laura Fonseca & Isabel Menezes, University of Porto

Bireysel PIDOP Sunumu: Çek toplumsal hareketinin eylem birikimi ve politik hareketlilik

Konusmacı: Ondrej Cisar

Brno (Çek Cumhuriyeti) ekibi tarafından PIDOP 6 numaralı çalışma paketine yönelik olarak yapılan çalışmaya bakış

Hedef gruplar

Nüfusun çoğunluğunun (Çekler) yanı sıra, Brno ekibi ÇP6 araştırmasının niteliksel ve niceliksel aşamaları için iki azınlık hedef grupta çalışmaktadır. Bu gruplar **Romanlar** (en büyük göçmen olmayan azınlık grubu temsil ederler) ve **Ukraynalılardır** (ülkedeki ikinci büyük göçmen grubu temsil ederler).

Çek Cumhuriyeti'nde yaklaşık olarak 150,000-300,000 Roman yaşamaktadır. Romanların büyük çoğunluğu dindar Katoliktir. Eğitim bakımından, nüfusun sadece beşte biri ortaöğretime devam ederken, bunların yarısından bile daha azı mezun olabilmektedir. Romanların %90'ı, yüksek bir işsizlik oranını (yaklaşık %80) ve yüksek oranda niteliksiz veya kalifiye olmayan işçi grubunu temsil eden düşük sosyo-ekonomik statüde sınıflandırılır. Artan bir sayıda Romanlar, nüfusun çoğunluğundan ayrılmış bir şekilde, riskli yaşam koşullarında yaşarlar. Olumsuz medya ve toplumsal kalıpların üstüne Romanlar işyerlerinde, okullarda onların sırasıyla marjinalleşmelerini artıran ve topluma karışmalarını daha da zorlaştıran önyargı ve ayrımcılıkla yüz yüze kalırlar. Roman insanları, Çek devleti tarafından kendi kültürel miraslarını ve yapılarını koruma ve geliştirme hakkına sahip "azınlık bir grubun" üyeleri olarak kabul edilir.

Çek Cumhuriyeti'nde yaşayan Ukraynalıların sayısı ile ilgili tahminlere göre 130,000 ile 250,000 arasındadır. Çek Cumhuriyeti'ndeki Ukraynalıların yarısından fazlası ortaöğretime, onda biri de bir yüksek öğrenime devam etmektedir. Çek Cumhuriyeti'nde yaşayan Ukraynalı vatandaşların çoğunluğu (yüksek niteliklere sahip olmalarına rağmen) vasıfsız işçilerdir.

Ukrayna ve Çek Cumhuriyeti arasında bir yandan güçlü politik ve ekonomik bağlar diğer yandansa Ukraynalılarla ilgili olumsuz imajın (Sovyet Birliği'nin geçmişine bağlı) sürmesi olmak üzere belirsiz bir ilişki vardır. Bunun dışında, eğitim seviyelerinin artmasına rağmen, Ukraynalıların "ucuz" ve vasıfsız endüstri işçileri olduklarıyla ilgili basma kalıplar hala yaygındır. Ukraynalılar Çek vatandaşlığı alabilmektedirler (20.000 Ukraynalı, Çek vatandaşı olmuştur).

Hedef gruplardan elde edilen başlangıç bulgularının bazılarının özetler

Şimdiye dek, Brno ekibi, üç hedef gruptan oluşan, iki yaş grubundaki, (16-18 yaş grubu ve 20-26 yaş grubu) gençlerden meydana gelen 12 odak grubu yönetmişlerdir. Odak gruplarda tartışılan tema ve konular şunları içerir: vatandaşlığın anlamı, sivil katılım, sosyal ve politik konularla ilgili bilgi kaynakları.

Bazı görüs ve fikirler tüm gruplar arasında tekrarlanırken, bazıları sadece belli bir gruba özgün görüs ve fikirlerdi. Tartışmalar boyunca sivil katılımın farklı biçimleri ele alındı. Bu biçimler güncel olaylara olan basit ilgilerden; gönüllülük, çeşitli yardım kuruluşlarına ve STK'lara finansal destek sağlama, toplum gösterilerine destek verme ve katılma gibi eylemlere kadar değişiklik göstermektedir. Her üç hedef gruptan da kisiler, sivil katılımın esas belirleyicisi olarak sosyal konulara gösterilen ilgiyi göstermişlerdir. Bir katılımcı şöyle demistir: "bu ilgi birinin gelecekteki eylemlerini sekillendiren bir makine gibidir." (Roman bir kadın, 26).

Katılımcılar ayrıca gençlerin katılımının önemini vurgulamışlardır: "Gençlerden başka kim önemser? Onlar, gelecegi etkileyebilecek olanlardır." (Ukraynalı bir kadın, 23).

Çogu katılımcının, katılım ihtiyacı, kendilerini şahsen ve doğrudan etkileyen sorunlar ve konularla bağlantılıdır. *Cogu insan katılmaya ya da ilgilenmeye... (sorundan etkilendikleri) zaman başlar*" "*mutfagımda yangın çıkmadıkça umursamam*" (Ukraynalı bir erkek, 19) ya da "*kisi sorundan şahsen etkilenmedikçe, onu çözmeye çalışmaz*" (Ukraynalı bir kadın, 16) gibi ifadeler grupların çogunda benzerdi. Bazı katılımcılar da bazı belirgin konularla ilgili tartışmaların varlığına rağmen herhangi bir eylem olmamasından üzüntü duyduklarını söylediler. "*çogu kisi sadece oturup, o sorunla ilgili konuşuyor*" , "*çok az kisi harekete geçip bir seyler yapıyor*" (Ukraynalı bir kadın, 26).

Sivil ve politik katılımıla ilgili bilgi edinme konusunda ailenin ve arkadaşların önemli bir rol oynadığı söylendi. "*Benim anne babam bana kendi görüşlerini söyler ve onların sayesinde en iyinin ne olduğunu anlarım.*" (Ukraynalı bir kadın, 18) ya da "*eğer anne baba, çocukuna küçük yastan itibaren kendi gelecegi için politikayla ilgilenmesi gerektiğini söylerse, çocuk politikaya karşı bir ilgi geliştirir.*" (Ukraynalı bir kadın, 18).

Medyanın da, sivil ve politik katılımıla ilgili bilgi edinmek için önemli bir kaynak olduğu ifade edildi. Nitekim, bazı katılımcılar şüphelilik göstererek ihtiyacı oldukları bilgiyi araştırırken karşılaştıkları zorluklardan bahsettiler. Bir katılımcı, "*az değil çok fazla bilgi var... sorun bilgiye ulaşmak değil, doğru bilgiyi bulmak.*" (Çek bir erkek, 26).

Hedef gruplar, Ukraynalılar ve Romanlar arasındaki farklılıklarla ilgili olarak onların azınlık statülerine daha fazla ilişkili olmak üzere belirgin konular vardır ve bu gruplar is yaşamında ve azınlık kanunlarındaki ırkçılık, önyargı ve ayrımcılıktan bahsetmişlerdir: "*Bir işe başvurduğunuz zaman mülakat için gelmenizi söylüyorlar fakat Çingene olduğunuz ortaya çıktığında bu isin sizin artık için uygun olmadığını söylüyorlar.*" (Roman bir kadın, 16); "*yabancılarla sorun yaşamak istemediklerini bu yüzden tüm belgelerim olsa bile Çeklerle çalışmayı tercih ettiklerini söylüyorlar*" (Ukraynalı bir kadın, 16); "*bir dükkana girdiğimde tüm çalışanlar beni, yalnızca beni izliyorlar!*" (Roman bir erkek, 16).

Öte yandan, genç Çekler, bu konuları daha “soyut” algılıyorlar- bu konulardan hiçbiri onlar için özel bir önem taşıyor. Genç Romanlar herhangi bir sivil ya da politik katılımdan önce temel sosyo-ekonomik koşulların (örn., çalışma ya da öğrenim görme) karşılanmak zorunda olduğunu vurguluyor. Bu gençler ayrıca, politik ya da sivil çevredeki insanlarla temasların sırasıyla bireysel katılımı ve kolektif katılımı artıracaklarını söylüyor. Bir katılımcı, sivil katılım için “*doğru zamanda, doğru insanlarla, doğru yerde olmak*” olarak ifade etmiştir. (Roman bir kadın, 20).

Ukraynalı katılımcılar, sivil ve politik katılıma “kişisel sorumluluk” fikriyle bağlılar ve sivil katılımın “hergün” boyutunun önemine vurgu yaptılar. Bu katılımcılar ayrıca, daha iyi aile dinamiklerinin, eğitime ulaşımın, okul etkinliklerinin, gençleri ve dışlanan grupları sivil ve politik katılıma dahil etmede sosyal sorunlara (işsizlik ve fakirlik gibi) bağlanma kadar önemli olduğunu belirttiler.

Çek Cumhuriyeti/Brno'dan Masaryk Üniversitesi'ne bakış

Brno'daki Masaryk Üniversitesi'ndeki Psikoloji ve Siyasal Bilimler Bölümleri'nden araştırmacılar Çek Cumhuriyeti'nin PIDOP ekibini oluşturmaktadır. Temel katkıları esas olarak vatandaşlık yapısını, sivil katılımı ve politik katılımı etkileyen süreci analiz etmektir (Çalışma Paketi 6). Aynı zamanda politik (Çalışma paketi 3) ve psikolojik açılardan (Çalışma Paketi 4) katılım kuramının oluşturma ve gelişim aşamalarında katkıda bulunmaktadırlar.

Prof. Petr Macek ekibin lideridir. Ekibin diğer üyeleri: Yrd. Doç. Dr. Mojmir Tyrlik ve Yrd. Doç. Dr. Ondrej Cisar; doktora öğrencileri Katerina Vrablikova, Jan Serek ve Zuzana Petrovicova'dır.

Dr. Petr Macek, Çocuk, Genç ve Aile Araştırmaları Enstitüsü'nün yöneticisi ve Psikoloji Bölümü'nde Sosyal Psikologtur. Ergen psikososyal gelişimi, beliren yetişkinlik ve kimlik çalışmalarıyla ilgilenmektedir. Aynı zamanda Avrupa Ergen Araştırmaları Derneği Yönetici Kurulu ve Avrupa Sosyal Bilis Ağı Yönetim Komitesi üyesidir.

EURONET , Ergenlerin Sosyal Anlaşmalarının Yorumu, Sorumluluklar/Yetkiler: Orta ve Batı Avrupa'da Dil ve Sosyal İfadeler Çalışması gibi çeşitli kültürlerarası projede yer almıştır. Halen Çek Cumhuriyeti Eğitim Bakanlığı tarafından fonlanan Çocukların, Gençlerin ve Ailelerin Psikososyal ve Toplumsal Özellikleri: Çağdas Toplumdaki Değişimler Sırasındaki Kişilik Gelişimi isimli kapsamlı projeyi yürütmektedir (2005-2011).

Dr. Mojmir Tyrlik, Sosyal Psikoloji'de Yrd. Doç. Dr. İluk yapmakta ve Çocuk, Genç ve Aile Araştırmaları Enstitüsü'ne bağlı olarak çalışmaktadır. Çek Bilim Kurumu tarafından fonlanan Benlik Sistemi ve Baskalarıyla olan İlişkiler: Gelişimsel Yaklaşım projesini yönetmektedir. Prof. Macek ile beraber Sorumluluklar/Yetkiler: Orta ve Batı Avrupa'da Dil ve Sosyal İfadeler Çalışması.

Dr. Ondrej Cisar, Siyasal Bilimler Bölümü'nde Yrd. Doç. Dr. ve Karşılaştırmalı Siyasal Araştırmalar Enstitüsü'nde araştırmacı olarak çalışmaktadır. Sosyal hareketler, ulusötesi ilişkiler, sivil toplum örgütleri, küresel devlet ve ulusötesi demokrasi alanlarıyla ilgilenmektedir. Dr. Cisar, Çek Cumhuriyeti Fon Birimi tarafından fonlanan Sosyal Hareketlerin Politik Kuramı ve Eğitim Bakanlığı tarafından fonlanan Yakın Dönem Avrupa Demokrasilerindeki Politik Partiler ve İlgili Gruplarının Temsili adlı projeler içinde yer almıştır.

Katerina Vrablikova Siyasal Bilimler Bölümü Siyasal Bilimler alanında doktora öğrencisidir. Aynı zamanda Karşılaştırmalı Siyasi Araştırmalar Enstitüsü'nde araştırmacıdır. Politik katılım, toplumsal hareketler ve sivil toplum üzerine çalışmaktadır. Doktora tezi demokratik toplumdaki politik katılımın bağlamsal belirleyicilerine odaklanmaktadır. 2010/2011 akademik yılında Fullbright bursuyla UC, Irvine Demokrasi Çalışmaları Merkezi'nde araştırma asistanı olacaktır.

Jan Serek Sosyal Psikoloji alanında doktora öğrencisi ve Çocuk, Genç ve Aile Araştırmaları Enstitüsü'nde araştırmacıdır. Ergenlerin politik ve sivil olarak toplumsallaşması ile bağlantılı olarak politik psikoloji ile ilgilenmektedir. Ergenlerin politik katılımlarına ilişkin algıları, aileleriyle ilişkileri ve politik inançları, ilk kez oy veren ergenler arasındaki politik inançları konu alan susu ve yayınları vardır.

Zuzana Petrovicova Sosyal Bilimler Fakültesi, Gelişim Psikolojisi doktora öğrencisidir. Aynı zamanda Çocuk, Genç ve Aile Araştırmaları Enstitüsü'ne bağlıdır. Ergen gelişimi, özellikle de sorumluluk almada farklı bakış açıları konusunda ilgilenmektedir.

Daha fazla bilgi için lütfen internet sitesine ya da Türkiye'yi temsilen Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yrd. Doç. Dr. Tülin Sener ile iletişime geçiniz:
<mailto:Tulinsener72@yahoo.com>

Geçmisteki ve Gelecek

PIDOP Etkinlikleri

Simdiye kadar PIDOP ortaklığına bağlı olarak dört toplantı düzenlenmiştir: Mayıs 2009'da İngiltere'deki Surrey Üniversitesi'nde; Haziran 2009'da Belçika'daki Liege Üniversitesi'nde; Kasım 2009'da Portekiz'deki Porto Üniversitesi'nde ve Temmuz 2010'da Surrey Üniversitesi'nde. Projenin besinci toplantısı 4-5 Kasım 2010'da, İsveç Örebro'da olacaktır.

PIDOP Konferansı ise Mayıs 11-12 tarihlerinde İtalya, Bologna'da gerçekleşecektir.

<http://www.fahs.surrey.ac.uk/pidop/>
Proje yöneticisi, Dr. David Garbin, <mailto:D.Garbin@surrey.ac.uk>
PIDOP ekiplerinin lideri, Martyn Barrett, *University of Surrey*, <mailto:m.barrett@surrey.ac.uk>
University of Liège, Belgium: Michel Born, <mailto:mborn@ULG.AC.BE>
Masaryk University, Czech Republic: Petr Macek, <mailto:macek@FSS.MUNI.CZ>
University of Jena, Germany: Peter Noack, <mailto:Peter.Noack@RZ.UNI-JENA.DE>
University of Bologna, Italy: Bruna Zani, <mailto:bruna.zani@UNIBO.IT>
University of Porto, Portugal: Isabel Menezes, <mailto:imenezes@FPCE.UP.PT>
Örebro University, Sweden: Erik Amnå, <mailto:erik.amna@ORU.SE>
Queen's University Belfast, UK: Evanthia Lyons, <mailto:e.lyons@QUB.AC.UK>

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITÀ DI BOLOGNA

Friedrich-Schiller-Universität Jena